

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2021

De vaste commissie voor Financiën heeft mij gevraagd te reageren op de door haar ontvangen e-mail van de heer M.H. te A. van 22 december 2020, over de Belastingdienst en communicatie inzake erfbelastingen.

Alvorens in te gaan op de inhoud van de e-mail van de heer H., geef ik op tijdsvolgorde de verschillende stappen van de behandeling van de aangifte en het bezwaar weer.

De Belastingdienst heeft de gezamenlijke aangifte erfbelasting voor de heer H. en zijn broer ontvangen op 10 november 2020. Op 18 november is de aangifte door een medewerker van de Belastingdienst behandeld. Met dagtekening 2 december 2020 hebben de heer H. en zijn broer beiden een definitieve aanslag erfbelasting ontvangen naar aanleiding van de gezamenlijk ingediende aangifte erfbelasting. De bedragen zoals genoemd in de aangifte, zijn gevolgd.

Op 4 december 2020 heeft de Belastingdienst een bezwaarschrift ontvangen, ingediend door de vader van de heer H. namens zijn beide zoons, gericht tegen de aanslagen erfbelasting van zijn zoons. De vader van de heer H. is aangewezen als executeur.

Op 7 december 2020 heeft de Belastingdienst een ontvangstbevestiging van het bezwaarschrift verzonden naar de vader van de heer H. (bijlage 1)¹. De afdeling Erfbelasting heeft aan het Landelijk Incassocentrum van de Belastingdienst een verzoek om uitstel van betaling voor het gehele bedrag van beide aanslagen gestuurd. Op 8 december 2020 is daarop voor het gehele bedrag van beide aanslagen uitstel van betaling verleend. De heer H. en zijn broer hebben beiden een brief met dagtekening 9 december 2020 ontvangen waarin staat dat uitstel van betaling is verleend voor de te betalen aanslag (bijlage 2)². Uit het bericht van de heer H. begrijp ik dat hem, in afwijking van wat in deze brieven staat, mondeling is meegedeeld dat het uitstel van betaling niet gold voor het niet-betwiste deel van de aanslagen.

Op 10 december 2020 respectievelijk 23 december 2020 zijn de aanslagen betaald voor het gedeelte van de aanslagen dat niet werd betwist.

Naar aanleiding van deze betaling hebben de heer H. en zijn broer beiden met dagtekening 23 december 2020 respectievelijk 7 januari 2021 een automatisch gegenereerde brief ontvangen (bijlage 3)³. Met deze brief bevestigt de Belastingdienst dat een deel van de aanslag betaald is, en er dus nog een deel van de aanslag open staat. In deze standaardbrief wordt geen melding gemaakt van het

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

ingediende bezwaarschrift. In deze brief staat wel een passage die verwijst naar het uitstel van betaling: 'Het bedrag moet voor de laatste vervaldag op onze rekening zijn bijgeschreven, tenzij voor de openstaande vordering uitstel van betaling is verleend.'

Op 18 januari 2021 heeft de Belastingdienst het bezwaarschrift behandeld. Het bezwaar is volledig toegewezen. Het bezwaar is afgedaan binnen de Awb-termijn. Met dagtekening 1 februari 2021 hebben de broers ieder een verminderingsbeschikking ontvangen.

De heer H. heeft de pijnpunten die hij heeft ervaren bij de behandeling van de aangifte en het bezwaar puntsgewijs genoemd in de e-mail die hij aan de Commissie voor Financiën heeft gestuurd. Hierna ga ik in op deze zes punten.

Punt 1: De aangifte erfbelasting zou meer moeten lijken op de inkomstenbelasting. Aangegeven moet kunnen worden of iemand nog vruchtgebruik heeft. Ook moeten er vragen zijn of de overledene weduwe of weduwnaar was en dat er van een gedeelte al de erfbelasting is betaald.

Met regelmaat brengt de Belastingdienst verbeteringen aan in de aangifteformulieren. Zo is het vanaf 2021 mogelijk aan te geven dat iemand een recht van vruchtgebruik heeft verkregen.

Een opzet vergelijkbaar met de (vooraf ingevulde) aangifte Inkomensheffingen is voor de erfbelasting helaas niet mogelijk: er is bij de erfbelasting geen sprake van een jaarlijks terugkerend patroon met vaste momenten voor alle aangiften. Om erfgenamen zo veel mogelijk te ontlasten houdt de Belastingdienst bij het uitnodigen tot het doen van aangifte voor de erfbelasting al zoveel mogelijk rekening met de vermogenspositie van de overledene zoals die bekend is uit de aangifte IH.

Punt 2: Als er sprake is van een testament moet de ambtenaar deze doornemen. Dat is zijn taak en daarmee wordt veel leed voorkomen.

Bij de behandeling van de aangifte erfbelasting dient de behandelaar de instructies te volgen die opgenomen zijn in het Handboek Erfbelasting. Volgens dit handboek moet, indien de overledene een testament heeft opgemaakt, dit testament geraadpleegd worden. Bij het opleggen van de definitieve aanslagen voor de heer H. en zijn broer is echter ten onrechte geen rekening gehouden met vruchtgebruik dat volgens het testament aan de vader van de heer H. toekwam, waardoor de heer H. en zijn broer slechts het blote eigendom verkregen.

Punt 3: De aanslag moet kloppen. De meeste nabestaanden zijn niet geschoold om te controleren of de aanslag klopt.

Punt 4: De communicatie moet op een niveau zijn dat iedere Nederlander snapt wat er wordt bedoeld. Het taalgebruik van de brieven van de Belastingdienst is zo krom dat er lastig uit is te komen wat nu echt de bedoeling is.

De Belastingdienst is zich ervan bewust dat het doen van aangifte erfbelasting voor veel mensen moeilijk is. Zij hebben er hooguit een paar keer in hun leven mee te maken, op momenten waarop zij een verlies te verwerken hebben. Zowel civiel- als fiscaalrechtelijk kan een erfenis ingewikkeld zijn. De Belastingdienst probeert hier met gerichte informatie op zijn website zo goed mogelijk aan tegemoet te komen. Nabestaanden met vragen over toeslagen, inkomstenbelasting, erven en erfbelasting kunnen terecht bij de BelastingTelefoon voor nabestaanden. Standaardbrieven worden vooraf gecontroleerd op leesbaarheid en begrijpelijkheid door medewerkers van de directie Klantinteractie en Services.

De Belastingdienst streeft er naar direct een juiste aanslag op te leggen. Ik betreur het dat dat in dit geval niet is gelukt.

Punt 5: Als er bezwaar is aangetekend is dat bekend in het systeem en zou m.b.t. de laatste brief die wij kregen er moeten staan, wij hebben het gedeelte wat niet betwist is ontvangen, na de uitspraak omtrent uw bezwaar maken we de eindrekening op.

De heer H. heeft twee brieven gekregen van de invordering. De eerste brief betreft de bevestiging van het verleende uitstel van betaling. De tweede brief is een automatisch gegenereerde betalingsbevestiging. In deze standaardbrief wordt gewezen op eventueel verleend uitstel: 'Het bedrag moet voor de laatste vervaldag op onze rekening zijn bijgeschreven, tenzij voor de openstaande vordering uitstel van betaling is verleend.' De Belastingdienst herkent de behoefte aan meer integrale communicatie over vorderingen, bijvoorbeeld door middel van een actueel en toegankelijk vorderingenoverzicht. De Belastingdienst werkt aan verbeteringen op dit punt.

Punt 6: Als de executeur van het testament alles regelt moet hij ook de brieven krijgen en dan in afschrift naar de nabestaanden. Dat scheelt veel frustratie bij de nabestaanden.

In de aangifte erfbelasting kan gekozen worden tussen verzending van de aanslagen naar de executeur of verzending van de eigen aanslag naar iedere ontvanger van (een deel van) de erfenis. In de onderhavige aangifte is aangegeven dat de aanslagen naar de executeur gestuurd moeten worden. Daarom heeft de Belastingdienst de post aan de executeur verstuurd. De Belastingdienst zal onderzoeken of het mogelijk gemaakt kan worden dat post aan de executeur in afschrift aan de nabestaanden gestuurd wordt.

De staatssecretaris van Financiën,
J.A. Vijlbrief